

Ispanijos lietuvių bendruomenės švenčia dvidešimties metų jubiliejų: planuose - lietuvių namai ir kultūriniai mainai

Rugsėjo 7 dieną vyks vienos jaunesnių Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) narių, Ispanijos lietuvių bendruomenės (ILB), jubiliejinis dvidešimtas gimtadienis. Šventė vyks Levante de Almerijos regione, kuriame gyvenantys lietuviai po pertraukos vėl aktyviai įsitraukė į bendruomenės veiklą. Ispanijos lietuvių bendruomenės pirmininkė Agneta Vansavičienė ir Levante de Almerijos lietuvių bendruomenės pirmininkė Agnė Nemanienė svetainei *Pasauliolietuvis.lt* papasakojo, apie bendruomenės istoriją, artimiausius planus ir artėjančią šventę.

Gustė Asipavičiūtė

PASAULIOLIETUVIS.LT

Įsteigti bendruomenę bandė ir anksčiau

Ispanijos lietuvių bendruomenės pirmininkė Agneta Vansavičienė pasakoja, kad nors Ispanijoje nėra senosios lietuviškos imigracijos centrų, lietuviškų mokyklų, bažnyčių, tačiau šiandien galima džiaugtis bendruomenėmis, lituanistinėmis

mokyklomis, organizuojamomis stovyklomis vaikams ir jaunimui, lietuviškomis bibliotekomis, meno galerijomis, folkloro grupe, šokio kolektyvu, lietuvius profesionalus vienijančiais klubais, knygų namais Tenerifėje, krepšinio klubu Valensijoje.

„ILB, kaip ir kitos lietuvių bendruomenės, priregistruotos po 1990-ųjų, yra laikoma jauna bendruomene. Nors bendruomenės įkūrimo procesas prasidėjo dar 2001 m., tačiau, nepavykus ankstesniems bandymams įregistruoti organizacijos, lietuvių bendruomenės įkūrimo data laikome 2004 m. rugsėjo 6 dieną“, – sako A. Vansavičienė.

ILB pirmininkė Agneta Vansavičienė su flamenko virtuoze Elena Tello Dobilaite | ILB nuotr.

Pirmiausi besikuriančios Ispanijos lietuvių bendruomenės tikslai (apie 1990 m.) buvo informuoti ispanus apie lietuvių tautą ir nepriklausomybės atgavimo siekį. Lietuvai vaduojantis iš Sovietų Sąjungos, lietuviai išeiviai organizavo demonstracijas ir tokiu būdu atstovavo mūsų šaliai bei kovojo už laisvę, gynė Lietuvos interesus spaudoje, televizijoje, Senate, Parlamente. Aktyviausi to meto lietuviai buvo Roma Lee, Bronius Jurkšas, Beata Monstavičius su šeima, Ieva Čekuolytė.

Pirmą kartą Ispanijos lietuvių bendruomenė susibūrė 2001 m. Šios iniciatyvos priešakyje buvo Madrido muzikos akademijos profesorė Beata Monstavičius. Tačiau lietuvių bendruomenės, kaip ne pelno siekiančios organizacijos Ispanijoje, įregistruoti nepavyko dėl tuo metu galiojusių teisės aktų. 2002 m. lietuviai aktyviai užsiėmė būsimos bendruomenės naujų įstatų rašymu, tačiau jų patvirtinti nepavyko.

ILB organizuoto žygio dalyviai prieš keletą metų | ILB nuotr.

„Aktyvios bendruomenės veiklos užuomazgos atsirado keletą metų prieš oficialų įkūrimą. ILB įstatus pavyko įregistruoti 2004 m. rugsėjo 6 dieną, todėl šią datą kasmet švenčiame. Tuo pat metu kūrėsi ir regioninės lietuvių bendruomenės, veikė šeši skyriai. Vienas iš didžiausių ir aktyviausių buvo Almerijos regione“, – tęsia A. Vansavičienė.

Du bendruomenės gyvavimo dešimtmečiai leidžia pažvelgti į jau atliktus darbus, įvertinti įvairių žmonių pasiryžimą ir pastangas darbuotis kitų lietuvių Ispanijoje

labui. Galima pamatyti įvairius visos bendruomenės laikotarpius – ir kai lietuviai buvo aktyviausi, ir kai veikla buvo prigesusi.

Atgimusi lietuviškoji Almerija

Įregistravus bendruomenę 2004 m. visos Almerijos lietuviai aktyviai įsitraukė į įvairias veiklas. Čia kūrėsi lituanistinės mokyklos, skirtingi kultūros kolektyvai, nevyriausybinės organizacijos ir sporto klubai. Almerijos regiono atstovai ne kartą buvo išrinkti į Ispanijos lietuvių bendruomenės valdybą. Tuo metu būtent į šį regioną aktyviausiai plūdo mūsų išeivijos atstovai.

Šiuo laikotarpiu lietuviai aktyviai atstovavo ir mūsų antrajai religijai. Almerijos komanda „Taurus“ sėkmingai žaidė oficialioje regiono lygoje kaip vienintelė ne ispaniška krepšinio komanda. Čia vyko 3 × 3 krepšinio turnyras, kuriame varžėsi ir moterų krepšinio komanda „Andalūzijos LB“.

Deja, aktyvi šio regiono veikla priblėso antrojo XXI a. dešimtmečio pradžioje. Bendruomenės atstovų vis dar buvo ILB valdyboje, tačiau pati regiono bendruomenė tapo pasyvesnė.

„Bene visi naujai įsikūrusios Levante de Almerijos lietuvių bendruomenės nariai yra šio regiono senbuviai. Ne visi dabartinės valdybos nariai dalyvavo ankstesnėse mūsų regiono lietuviškose veiklose. Įsikūrėme prieš dvejus metus, tad esame viena iš jauniausių Ispanijos lietuvių regioninių bendruomenių, – džiaugiasi Agnė Verbickas Bagdonaitė. – Jaučiamės pagerbti, kad mums patikėjo organizuoti tokį svarbų jubiliejų Ispanijos lietuviams.“

Jaunoji lietuvių bendruomenė aktyviai organizuoja tradicines baltų ir šiuolaikines šventes. Vasarį degina Morę ir veja žiemą iš kiemo, nepraleidžia nė vieno krepšinio varžybų, gieda tautišką giesmę ir švenčia emigrantų dieną. Artimiausiuose Levante de Almerijos lietuvių bendruomenės planuose yra numatyta aktyvi plėtra. Norima vienyti viso Almerijos regiono lietuvių bendruomenę ir pakviesti ją aktyviai įsitraukti į jau vykdomas veiklas.

Vienas iš pagrindinių dabartinės Levante de Almerijos valdybos projektų yra skirtas skatinti lietuvių ir ispanų tarpusavio kultūrų mainams. Tai atsispindi ir būsimο gimtadienio šventėje, kuri yra atvira visiems norintiems, įskaitant ispanus.

Duona, vynas ir kitos tradicijos

„Pasirinkome savo gimtadienį švęsti Huerkalio-Overos mieste dėl keleto priežasčių. Viena iš jų – vietovės lietuvių istorija. Kadaise buvusios aktyvios ir vėliau beveik iširusios bendruomenės atgimimas yra simboliškas visai Ispanijos lietuvių bendruomenės istorijai“, – pasakoja Agneta Vansavičienė.

Galima teigti, kad tokiu gimtadienio šventės vietos pasirinkimu yra siekiama įkvėpti visos Ispanijos lietuvius aktyviai įsitraukti į bendruomenės vykdomas veiklas. Juk norint sėkmingai tęsti veiklą reikia pažvelgti atgal, prisiminti nudirbtus darbus ir tradicijas.

Gimtadienio programoje daugiausia dėmesio skiriama lietuvių ir net pačių ispanų papročiams. Šventės dalyviai bus pasitinkami laikantis lietuviškų tradicijų – tautinius kostiumus vilkinčios moterys juos vaišins juoda duona ir druska. Priešpiečių metu organizatoriai kviečia ragauti vietinio Almerijos vyno „Bodega Palomillo“ ir garsiojo lietuviško sūrio „Džiugas“.

Dalyviai taip pat turės galimybę pasigrožėti tiek lietuvių, tiek ispanų tradiciniais šokiais ir muzika. Valensijos lietuvių bendruomenės folkloro grupė „Sadula“ ant scenos skambins kanklėmis, o lietuvių liaudies šokius atliks Levante de Almerijos lietuvių bendruomenės šokių kolektyvas „Saulė“. Šiuo metu tai vienintelis lietuvių tautinio šokio tradicijas puoselėjantis kolektyvas Ispanijoje.

Šventėje taip pat pasirodys profesionaliai ispanų flamenko šokių atliekanti vienuolikmetė lietuvė Elena Tello Dobilaitė iš Valensijos. Ją lydės kachonu flamenko šokių muziką grojanti vietinė grupė.

Renginio pažiba taps jaunos Ispanijos lietuvės, flamenko virtuožės pasirodymas | ILB archyvo nuotr.

Ispanų ir lietuvių tarptautinė bendrystė

ILB siekia vykdyti kultūrinius mainus, leisti ispanams pamatyti mūsų tradicijas ir patiems suprasti lietuvišką kultūrą.

„Dvidešimtas ILB gimtadienis atveria duris visiems smalsiems vietos gyventojams. Siekiame parodyti, iš kur mes esame kilę, ir leisti ispanams pamatyti lietuviybės grožį. Mes kviečiame juos ragauti mūsų duonos ir sūrio, klausytis kanklių muzikos ir apžiūrėti tautinių rūbų.

Mūsų Levante de Almerijos bendruomenė turi tolesnių planų vystyti abiejų tautų kultūrinius santykius. Planuojame turėti savo lietuvių namus ir vykdyti abipusius „Erasmus“ programos mainus“, – teigia A. Verbickas Bagdonaitė.

Lietuvos ambasadorė Ispanijoje, Ispanijos lietuvių bendruomenės valdybos narės, lituanistinių mokyklų mokytojos, įkūrėjos „Sujunkime Lietuvą“ renginyje 2024 m. | ILB nuotr.

Šiuo metu Levante de Almerijos lietuvių bendruomenė laukia patvirtinimo, kad vietos savivaldybė suteikia patalpas būsimiems lietuvių namams. Ši nauja įstaiga leis daug dažniau atverti duris į mūsų kultūrą vietiniams ispanams. Taip bus galima ne tik vaišinti lankytojus lietuvišku maistu, bet ir supažindinti su pagoniškais papročiais, o patys lietuviai turės galimybę dažniau ir lengviau susiburti savo gyvenamojoje vietoje. Būsimos lietuviybės salelės įkūrimas jau yra suderintas su vietos valdžia.

Kitas Levante de Almerijos valdybos užmojis yra sėkmingai suorganizuoti „Erasmus“ programos mainus tarp lietuvių ir ispanų. Šiuo projektu sutelkiamas dėmesys ne tik į jaunus žmones, bet ir į senjorus. Agnės Verbickas-Bagdonaitės nuomone, būtent vyresnieji būtų labiausiai susidomėję tokiomis veiklomis. Siekiama iš arti parodyti abiejų šalių kultūras ir sudaryti galimybes prisiliesti prie vienos iš jų būnant toje šalyje – Lietuvoje ar Ispanijoje. Norint gauti tokių „Erasmus“ tarptautinių mainų patvirtinimą ir finansavimą, privaloma užpildyti

daugybę dokumentų ir atitikti Europos Sąjungos numatytus kriterijus.

Susirinks garbingi svečiai

Šis solidus jubiliejus sukvies ypatingus svečius. Bendruomenė tikisi sulaukti vienos iš pirmųjų Ispanijos lietuvių bendruomenės pirmininkių Loretos Paulauskaitės ir vienos iš pirmųjų valdybos narių, menininkės ir vertėjos Ievos Čekuolytės, kuri buvo viena iš pagrindinių 1990-ųjų metų Lietuvos laisvės susibūrimų ir demonstracijų Madride organizatorių.

Renginyje dalyvaus ir fotografas Marius Jovaiša, kurio nuotraukų paroda „Neregėta Lietuva“ bus pristatoma renginio dalyviams.

Šventėje taip pat apsilankys Lietuvos ambasadorė Ispanijos Karalystėje Lyra Puišytė-Bostroem, Lietuvos Respublikos konsulato ministras patarėjas Robertas Tamošiūnas, kultūros projektų koordinatorė Lietuvos Respublikos konsulate Valensijoje Vilma Dobilaitė, garbės konsulas Kastilijos-La Mančos ir Mursijos regionuose Andrés`as Fornesą`as Redondo. Pirmoje renginio dalyje pranešimą skaitys informacinės erdvės „Grįžtu LT“ vadovas Tadas Kubilius. Įgyvendindama šią programos „Globali Lietuva“ iniciatyvą, Užsienio reikalų ministerija (URM) siekia pasidalinti informacija apie grįžti norinčių lietuvių laukiančias galimybes gimtinėje. Programa „Globali Lietuva“ siekiama, tinkamą pateikiant informaciją, užtikrinti pasirinkimo grįžti į Lietuvą galimybę.

Šventėje taip pat dalyvaus iš Vokietijos atvyksianti PLB pirmininkė Dalia Henke ir Seimo narė, Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos pirmininkė Dalia Asanavičiūtė, Valensijos lietuvių bendruomenės pirmininkė Daiva Sruogienė, Alikantės provincijos lietuvių bendruomenės nariai, lietuviai iš Malagos, Madrido, Ispanijos lituanistiniu mokyklų vadovės, mokytojos.

Gimtadienio šventę vainikuos šventiški pietūs netoliese esančiame „Las Vegas“ restorane.

PROGRAMA

KAS: Ispanijos lietuvių bendruomenės 20-ies metų jubiliejus

KUR: Teatro Villa de Huércal-Overa, Almería

KADA: 2024 m. rugsėjo 7 d. 10.00 val.

BŪTINA UŽSIREGISTRUOTI IŠ ANKSTO! [Registracijos anketa](#) bus aktyvi iki rugpjūčio 31 dienos.

REGISTRACIJA

Dvidešimtas Ispanijos lietuvių gimtadienis bus švenčiamas simbolinėje Almerijos lietuvių bendruomenės atgimimo vietoje – Huerkalio-Overos (Huércal-Overa) vietovėje, Almerijoje. ILB nuotr.